

2019 m.

PARAMOS ŠEIMAI IR VAIKUI APLANKAS

(ikimokyklinio ugdymo įstaigoms)

Kauno lopšelis-darželis „Želmenėlis“

Turinys

Parama

Kas, kur ir kada gali kreiptis dėl išmokų vaikams?	2
Išmoka vaikui	3
Vienkartinė išmoka vaikui.....	4
Vienkartinė išmoka nėščiai moteriai.....	5
Augina ar globoja 3 ir daugiau vaikų.....	5

Socialinės paramos (socialinės pašalpos)

Kas yra laikoma bendrai gyvenančiais asmenimis?	6
Kas laikomas vienu gyvenančiu asmeniu?	6
Kam yra taikomas socialinės paramos įstatymas.....	7
Kada turi teisę gauti socialinę pašalpą.....	8
Būsto šildymo , vandens išlaidų kompensacija.....	11
Kokios socialinės pašalpos dydis?.....	12
Koks kompensacijų dydis?.....	14
Kur kreiptis, kokie dokumentai reikalingi, Kuriam laikotarpiui dėl pašalpos ir kompensacijų.....	15
Kaip apskaičiuojamos pajamos?.....	19
Kokiais atvejais skiriama socialinė parama.....	25
Kitos socialinė parama.....	26
LRV Nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. rugsėjo 10 d. . nutarimo Nr. 923 „Dėl valstybės remiamų pajamų dydžio patvirtinimo“ pakeitimo.....	32
Dažniausiai užduodami klausimai.....	35
Mamadieniai ir tėvadieniai.....	41
Kompleksinės paslaugos Kauno m. šeimoms.....	43
Kauno miesto savivaldybės taryba sprendimas „Dėl atlyginimo dydžio už vaikų, ugdomų ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programas, išlaikymą nustatymo ir mokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.....	45

Kas, kur ir kada gali kreiptis dėl išmokų vaikams?

- ✓ Dėl išmokų gali kreiptis vienas iš vaiką (vaikus) auginančių tėvų, globėjas (rūpintojas) arba pats 18 metų ir vyresnis asmuo.
- ✓ Dėl išmokų už vaikus reikia kreiptis į deklarautos gyvenamosios vietos savivaldybę arba į savivaldybę, kurios teritorijoje asmuo yra įtrauktas į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą. Jeigu deklaruotos gyvenamosios vietos neturima arba asmuo nėra įtrauktas į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą – į savivaldybę, kurioje gyvenama.
- ✓ Dėl išmokos vaikui, išmokos gimus vienu metu daugiau kaip vienam vaikui, išmokos privalomosios pradinės karo tarnybos kario vaikui, išmokos besimokančio ar studijuojančio asmens vaiko priežiūrai, išmokos įvaikinus vaiką galima kreiptis nuo teisės gauti išmoką atsiradimo dienos. Jei šeima kreipsis vėliau, priklausanti jai išmoka bus paskirta ir sumokėta nuo teisės gauti išmoką atsiradimo dienos, tačiau ne daugiau kaip už 12 praėjusių mėnesių nuo visų dokumentų, būtinų išmokai skirti, pateikimo dienos.
- ✓ Dėl vienkartinės išmokos gimus vaikui, išskyrus kai vaikui globa nustatyta šeimoje ar šeimynoje, įregistravus vaiko gimimą civilinės metrikacijos įstaigoje ir deklaravus vaiko gyvenamąją vietą Lietuvos Respublikoje, reikia kreiptis ne vėliau kaip per 12 mėnesių nuo vaiko gimimo dienos. Vaikui, kuriam globa nustatyta šeimoje ar šeimynoje, dėl vienkartinės išmokos gimus vaikui galima kreiptis iki jam sukaks pusantrų metų.
- ✓ Dėl vienkartinės išmokos įvaikintam vaikui reikia kreiptis ne vėliau kaip per 12 mėnesių nuo vaiko įvaikinimo dienos.
- ✓ Dėl vienkartinės išmokos nėščiai moteriai reikia kreiptis ne vėliau kaip per 12 mėnesių nuo dienos, kurią moteriai buvo likę 70 kalendorinių dienų iki numatomos gimdymo datos.

Išmoka vaikui

- Kiekvienam vaikui nuo gimimo dienos iki 18 metų ir vyresniam, jeigu jis mokosi pagal bendrojo ugdymo programą (įskaitant ir profesinio mokymo įstaigose besimokančius pagal bendrojo ugdymo programą ir pagal bendrojo ugdymo programą kartu su profesinio mokymo programa, iki baigs bendrojo ugdymo programą), bet ne ilgiau, iki jam sukaks 21 metai, yra skiriama ir mokama 1,32 bazinės socialinės išmokos dydžio (50,16 Eur) išmoka per mėnesį, o neįgaliam vaikui – 1,84 bazinės socialinės išmokos dydžio (69,92 Eur) išmoka per mėnesį.
- Papildomai išmoka vaikui skiriama ir mokama:
  1. Kiekvienam bendrai gyvenančių asmenų, išskyrus asmenis, kurie augina ir (ar) globoja tris ar daugiau vaikų, auginamam ir (ar) globojamam vaikui, kuriam globa (rūpyba) nustatyta šeimoje, nuo gimimo iki 18 metų ir vyresniam, jeigu mokosi pagal bendrojo ugdymo programą (įskaitant ir profesinio mokymo įstaigose besimokančius pagal bendrojo ugdymo programą ir bendrojo ugdymo programą kartu su profesinio mokymo programa, iki baigs bendrojo ugdymo programą), bet ne ilgiau, iki jam sukaks 21 metai, jeigu vidutinės bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens pajamos, nustatytos Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo 17 straipsnio 1 dalyje, vienam asmeniui per mėnesį yra mažesnės negu 1,5 valstybės remiamų pajamų dydžio (183 Eur) yra skiriama ir mokama 0,53 bazinės socialinės išmokos dydžio (20,14 Eur) išmoka per mėnesį.
  2. Kiekvienam bendrai gyvenančių asmenų, kurie augina ir (ar) globoja tris ar daugiau vaikų, auginamam ir (ar) globojamam vaikui, kuriam globa (rūpyba) nustatyta šeimoje, nuo gimimo dienos iki 18 metų ir vyresniam, jeigu jis mokosi pagal bendrojo ugdymo programą (įskaitant ir profesinio mokymo įstaigose besimokančius pagal bendrojo ugdymo programą ir pagal bendrojo ugdymo programą kartu su profesinio mokymo programa, iki baigs bendrojo ugdymo programą), bet ne ilgiau, iki jam sukaks 21 metai, yra skiriama ir mokama 0,53 bazinės socialinės išmokos dydžio (20,14 Eur) išmoka per mėnesį.

Išmoka vaikui neskiriama arba jos mokėjimas nutraukiamas, jeigu vaikas (asmuo) yra suimtas, atlieka su laisvės atėmimu susijusią bausmę, jam Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso nustatyta tvarka paskirtos priverčiamosios stacionarinio stebėjimo specializuotose

psichikos sveikatos priežiūros įstaigose medicinos priemonės, paskelbta jo paieška arba jis teismo pripažintas nežinia kur esančiu, – kol neišnyksta šios aplinkybės.

Vienkartinė išmoka vaikui

- **Kiekvienam gimusiam vaikui skiriama 11 bazinių socialinių išmokų dydžio (418 Eur) vienkartinė išmoka vaikui.**

Dokumentai, reikalingi išmokai gauti, pateikiami atsižvelgiant į aplinkybes:

1. asmens tapatybę patvirtinantis dokumentas;
  2. prašymas išmokai gauti;
  3. vaiko (vaikų) gimimo faktą patvirtinantys dokumentai*;
  4. kiti*.
- Įvaikintam vaikui, neatsižvelgiant į tai, jam gimus vienkartinė išmoka vaikui jau buvo išmokėta, skiriama 11 bazinių socialinių išmokų dydžio (418 Eur) vienkartinė išmoka vaikui.

Dokumentai, reikalingi išmokai gauti, pateikiami atsižvelgiant į aplinkybes:

1. asmens tapatybę patvirtinantis dokumentas;
  2. prašymas išmokai gauti;
  3. vaiko (vaikų) gimimo faktą patvirtinantys dokumentai*;
  4. teismo sprendimas įvaikinti;
  5. kiti*.
- Vaikui, kuriam globa nustatyta šeimoje ar šeimynoje, iki jam sukaks pusantrų metų, skiriama 11 bazinių socialinių išmokų dydžio vienkartinė išmoka vaikui, jeigu ši išmoka nebuvo išmokėta vaikui gimus ar pirmą kartą nustačius globą.

Dokumentai, reikalingi išmokai gauti, pateikiami atsižvelgiant į aplinkybes:

1. asmens tapatybę patvirtinantis dokumentas;
2. prašymas išmokai gauti;
3. vaiko (vaikų) gimimo faktą patvirtinantys dokumentai*;

4. globos nustatymą ir asmens paskyrimą globėju patvirtinantys dokumentai;
5. kiti*.

Vienkartinė išmoka nėščiai moteriai

Motieriai, kuri pagal Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymą neturi teisės gauti motinystės išmokos, iki numatytos gimdymo datos likus 70 kalendorinių dienų skiriama 2 bazinių socialinių išmokų dydžio (76 Eur) vienkartinė išmoka nėščiai moteriai.

Dokumentai, reikalingi išmokai gauti, pateikiami atsižvelgiant į aplinkybes:

1. asmens tapatybę patvirtinantis dokumentas;
2. prašymas išmokai gauti;
3. sveikatos priežiūros įstaigos išduota pažyma apie nėštumą;
4. Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos teritorinio skyriaus pažyma, kad moteriai nėra paskirta ir nemokama motinystės pašalpa, jeigu savivaldybės administracija nėra sudariusi asmens duomenų teikimo sutarties su Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba;
5. kiti*.

<https://socmin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/seima-ir-vaikai/socialine-parama-seimoms-ir-vaikams/ismokos-vaikams-ismokos-kudikio-besilaukiancioms-moterims-vaikus-auginantiems-tevams#paramanesciaimoteriai>

Nuo 2018 m. šeimos, kurios augina ir (ar) globoja 3 ir daugiau vaikų, turi teisę papildomai gauti išmoką vaikui nevertinant šeimos gaunamų pajamų: vaikui nuo gimimo dienos iki 2 metų – 28,5 euro, nuo 2 iki 18 metų ir vyresniems, jei mokosi pagal bendrojo ugdymo programą (įskaitant ir profesinio mokymo besimokančius pagal bendrojo ugdymo programą ir pagal bendrojo ugdymo programą kartu su profesinio mokymo programa), bet ne ilgiau, iki jiems sukaks 21 metai – 15,2 euro. Tai reiškia, kad iš viso vienam vaikui būtų mokama atitinkamai 58,5 arba 45,2 euro.

Pavyzdžiui, jei tris vaikus (vienas iš kurių iki 2 metų amžiaus) auginanti šeima, kurioje kiekvienas iš tėvų gauna minimalų mėnesinį atlyginimą (MMA), nuo 2018 m. sausio 1 d. gaus

$30+30+30+28,5+15,2+15,2 = 148,9$ euro. (Šis pavyzdys nereiškia, kad gali pretenduoti tik MMA gaunantys tėvai.)

Mažas pajamas gaunančių šeimų, kurių vidutinės pajamos vienam asmeniui per mėnesį yra mažesnės kaip 1,5 valstybės remiamų pajamų dydžio (183 Eur), vaikams, kurie mokosi pagal bendrojo ugdymo ar priešmokyklinio ugdymo programas, skiriama socialinė parama mokiniams (nemokamas maitinimas mokykloje ir parama mokinio reikmenims įsigyti prasidedant naujiems mokslo metams).

Savivaldybės, kurioje priimamas sprendimas dėl socialinės paramos mokiniams skyrimo, tarybos nustatytais atvejais (ligos, nelaimingo atsitikimo, netekus maitintojo, kai bendrai gyvenantys asmenys augina 3 ir daugiau vaikų ar vaikus augina neįgalūs asmenys ir kt.), atsižvelgiant į bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens gyvenimo sąlygas, mokiniai turi teisę į nemokamą maitinimą, jeigu vidutinės pajamos vienam asmeniui per mėnesį yra mažesnės kaip 2 valstybės remiamų pajamų dydžiai (244 Eur).

Kas yra laikoma bendrai gyvenančiais asmenimis?

Bendrai gyvenantys asmenys – sutuoktiniai ir jų vaikai (įvaikiai) iki 18 metų; susituokęs asmuo, su kuriuo teismo sprendimu dėl sutuoktinių gyvenimo skyrium yra likę gyventi jų nepilnamečiai vaikai (įvaikiai), arba vienas iš tėvų ir jo vaikai (įvaikiai) iki 18 metų; neįregistravę santuokos ir bendrą ūkį tvarkantys pilnamečiai ar veiksniais pripažinti nepilnamečiai vyras ir moteris ir jų vaikai (įvaikiai) iki 18 metų.

Į bendrai gyvenančių asmenų sudėtį taip pat įskaitomi nedirbantys (taip pat savarankiškai nedirbantys) arba dirbantys (taip pat savarankiškai dirbantys), jeigu per mėnesį jų gaunamos pajamos yra mažesnės kaip 1 valstybės remiamų pajamų dydis, nesusituokę ir savo vaikų (įvaikių) neauginantys pilnamečiai vaikai (įvaikiai) iki 24 metų, kurie mokosi pagal bendrojo ugdymo programą ar pagal formaliojo profesinio mokymo programą arba studijuoja aukštojoje mokykloje (studentai), įskaitant akademinių atostogų dėl ligos ar nėštumo laikotarpį, taip pat pilnamečiai vaikai (įvaikiai) nuo bendrojo ugdymo programos baigimo dienos iki tų pačių metų rugsėjo 1 dienos.

Vaikai, kuriems įstatymų nustatyta tvarka yra nustatyta globa ar rūpyba, į bendrai gyvenančių asmenų, kurie paskirti globėjais ar rūpintojais, sudėtį neįskaitomi.

Kas laikomas vienu gyvenančiu asmeniu?

Vienas gyvenantis asmuo – vienas gyvenantis vyresnis kaip 18 metų asmuo arba veiksniumi pripažintas nepilnametis, kuris yra nesusituokęs (įskaitant santuoką nutraukusius asmenis), taip pat susituokęs, tačiau teismo sprendimu gyvenantis skyrium, neturintis vaikų (įvaikių) arba jų turintis, tačiau teismo sprendimu dėl sutuoktinių gyvenimo skyrium ar dėl santuokos nutraukimo vaikai (įvaikiai) yra likę gyventi su kitu sutuoktiniu.

Kam yra taikomas Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymas?

Įstatymas taikomas Lietuvos Respublikoje gyvenantiems asmenims:

- 1) Lietuvos Respublikos piliečiams;
- 2) užsieniečiams, turintiems Lietuvos Respublikos ilgalaikio gyventojų leidimą gyventi Europos Sąjungoje;
- 3) Europos Sąjungos valstybės narės ar Europos ekonominei erdvei priklausančios Europos laisvosios prekybos asociacijos valstybės narės piliečiams ir jų šeimos nariams, kuriems teisės aktų nustatyta tvarka išduoti dokumentai, patvirtinantys ar suteikiantys teisę gyventi Lietuvos Respublikoje, ir kurie ne mažiau kaip 3 mėnesius gyvena Lietuvos Respublikoje. Europos Sąjungos valstybės narės ar Europos ekonominei erdvei priklausančios Europos laisvosios prekybos asociacijos valstybės narės piliečiams darbuotojams (taip pat savarankiškai dirbantiems asmenims) ir jų šeimos nariams reikalavimas ne mažiau kaip 3 mėnesius gyventi Lietuvos Respublikoje netaikomas. Europos Sąjungos valstybės narės ar Europos ekonominei erdvei priklausančios Europos laisvosios prekybos asociacijos valstybės narės piliečio šeimos nariais laikomi sutuoktinis arba asmuo, su kuriuo sudaryta registruotos partnerystės sutartis, tiesioginiai palikuonys, kuriems nesukakę 21 metai arba kurie yra išlaikytiniai, įskaitant sutuoktinio arba asmens, su kuriuo sudaryta registruotos partnerystės sutartis, tiesioginius palikuonis, kuriems nesukakę 21 metai arba kurie yra išlaikytiniai, Europos Sąjungos valstybės narės ar Europos ekonominei erdvei priklausančios

Europos laisvosios prekybos asociacijos valstybės narės piliečio, sutuoktinio ar asmens, su kuriuo sudaryta registruotos partnerystės sutartis, išlaikomi giminaičiai pagal tiesiąją aukštutinę liniją;

4) užsieniečiams, kuriems suteiktas prieglobstis Lietuvos Respublikoje arba laikinoji apsauga.

Kada bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo turi teisę gauti socialinę pašalpą?

Bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo turi teisę į socialinę pašalpą, jei kreipimosi metu:

1. nuosavybės teise turimo turto vertė neviršija turto vertės normatyvo;
2. pajamos vienam asmeniui yra mažesnės už valstybės remiamų pajamų dydį (122 Eur) (toliau – VRP);
3. kiekvienas vyresnis kaip 18 metų bendrai gyvenantis asmuo, vienas gyvenantis asmuo arba vaikas (įvaikis) nuo 16 iki 18 metų atitinka bent vieną iš šių sąlygų:
  - vyresni kaip 18 metų asmenys dirba ir per laikotarpį, už kurį pajamos apskaičiuojamos, dirbo ne mažiau kaip du trečdalius maksimalios darbo laiko trukmės arba ne mažiau kaip du trečdalius laiko skaičiuojant nuo darbo sutartyje nustatyto ne viso darbo laiko, kurio trukmė negali būti trumpesnė kaip du trečdaliai maksimalios darbo laiko trukmės, o jiems darbo užmokesčio apskaičiuojama ne mažiau už minimaliąją mėnesinę algą arba minimalųjį valandinį atlygį proporcingai dirbtam laikui arba atliktam darbui;
  - savarankiškai dirbantys asmenys, kurie per laikotarpį, už kurį pajamos apskaičiuojamos, iš vykdomos veiklos gauna ne mažesnes kaip minimalioji mėnesinė alga vidutines pajamas per mėnesį;
  - nedirba, nes:
    - mokosi pagal bendrojo ugdymo programą ar pagal formaliojo profesinio mokymo programą arba studijuoja aukštojoje mokykloje (studentai), įskaitant akademinį atostogų dėl ligos ar nėštumo laikotarpį, kol jiems sukaks 24 metai ir laikotarpiu nuo bendrojo ugdymo programos baigimo dienos iki tų pačių metų rugsėjo 1 dienos, bet ne ilgiau, negu jiems sukaks 24 metai;
    - yra sukakę senatvės pensijos amžių arba gaunantys bet kokios rūšies pensiją, pensijų išmokas ir (ar) šalpos išmokas, išskyrus pensijas, paskirtas asmenims, kuriems nustatytas 45–55 procentų darbingumo lygis (pensijas, paskirtas asmenims, iki 2005 m. liepos 1 d. pripažintiems III grupės invalidais), našlių ar našlaičių pensijas ir už tarnybą paskirtas pareigūnų ir karių valstybines

pensijas, arba asmenys, kurie kreipėsi dėl bet kokios rūšies pensijos, pensijų išmokų ir (ar) šalpos išmokų, išskyrus pensijas, asmenims, kuriems nustatytas 45–55 procentų darbingumo lygis (pensijas, paskirtas asmenims, iki 2005 m. liepos 1 d. pripažintiems III grupės invalidais), našlių ar našlaičių pensijas ir už tarnybą skiriamas pareigūnų ir karių valstybines pensijas, skyrimo, bet jos dar nėra paskirtos ar paskirtos, bet neišmokėtos;

- yra įsiregistravę Užimtumo tarnyboje prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Užimtumo tarnyba) ar kitos valstybės valstybinėje įdarbinimo tarnyboje;
- vienas iš bendrai gyvenančių asmenų arba vienas gyvenantis asmuo slaugo ar prižiūri asmenį (asmenis), savo ar kito bendrai gyvenančio asmens vaiką (įvaikį) ar vaikus (įvaikius) arba vaiką (vaikus), kuriam (kuriems) įstatymų nustatyta tvarka nustatyta globa ar rūpyba šeimoje, jeigu jiems yra mokamos slaugos ar priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinės kompensacijos arba jeigu jis įstatymų nustatyta tvarka paskirtas fizinio asmens (fizinių asmenų), pripažinto (pripažintų) neveiksniu (neveiksniais) tam tikroje srityje, arba vaiko (vaikų), kuriam (kuriems) įstatymų nustatyta tvarka nustatyta globa šeimoje, globėju, ar asmens (asmenų) arba vaiko (vaikų), kuriam (kuriems) įstatymų nustatyta tvarka nustatyta rūpyba šeimoje, rūpintoju;
- asmuo ne trumpiau kaip vieną mėnesį gydomi stacionarinėje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje, teikiančioje sveikatos priežiūros paslaugas, išskyrus atvejus, kai asmeniui paskirtos Lietuvos Respublikos baudžiamajame kodekse nustatytos priverčiamosios medicinos priemonės ar asmeniui paskirta auklėjamojo poveikio priemonė – atidavimas į specialią auklėjimo įstaigą, arba jam ne trumpiau kaip vieną mėnesį išduotas elektroninis nedarbingumo pažymėjimas ar medicininė pažyma;
- yra nėščia moteris, kuriai yra likę ne daugiau kaip 70 kalendorinių dienų iki numatomos gimdymo datos;
- vienas iš tėvų ar globėjų augina: vaiką (įvaikį) ar vaikus (įvaikius) iki 3 metų; pagal gydytojų rekomendaciją nelankantį švietimo įstaigos vaiką (įvaikį) ar vaikus (įvaikius) iki 8 metų; nelankantį švietimo įstaigos vaiką (įvaikį) ar vaikus (įvaikius) dėl to, kad švietimo įstaigose, vykdančiose ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, nėra vietų, arba dėl to, kad bendrai gyvenantys asmenys gyvena kaimo vietovėje didesniu kaip trijų kilometrų atstumu nuo švietimo įstaigos, vykdančios ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, ir savivaldybėje neteikiamos vaiko vežimo paslaugos, bet ne vėliau iki teisės aktų nustatyta tvarka privaloma leisti vaiką (vaikus) mokytis pagal pradinio ugdymo programą;

- turimas vienintelis iš tėvų arba vienas iš tėvų, kai kitas dėl ligos, neįgalumo, baudmės atlikimo ir kitų svarbių priežasčių negali prižiūrėti vaiko (įvaikio) ar vaikų (įvaikių), augina vaiką (įvaikį) ar vaikus (įvaikius) iki 8 metų ir dirba bendrai gyvenantiems asmenims nuosavybės teise priklausančius arba kitais Civilinio kodekso nustatytais pagrindais naudojamus ir (ar) valdomus ne mažiau kaip 2 hektarus žemės ūkio naudmenų;
- vaikai (įvaikiai) nuo 16 iki 18 metų: mokosi; dirba; yra įsiregistravę Užimtumo tarnyboje ar kitos valstybės valstybinėje įdarbinimo tarnyboje; įstatymų nustatyta tvarka yra nustatytas neįgalumas; nėštumo metu; augina savo vaiką (įvaikį) ar vaikus (įvaikius);
- vienas iš senelių prižiūri vaiką iki 3 metų, kurio priežiūrai šiam seneliui suteiktos vaiko priežiūros atostogos.

Kai kuriems asmenims taikomos papildomos sąlygos:

- Auginantys vaikus (įvaikius) iki 18 metų nesusituokę asmenys (įskaitant santuoką nutraukusius asmenis) ar teismo sprendimu gyvenantys skyrium sutuoktiniai arba bendrai gyvenantys asmenys, auginantys vaikus (įvaikius) iš ankstesnio bendro gyvenimo, teisę į socialinę pašalpą turi:
- *kai yra sudaryta teismo patvirtinta sutartis dėl vaiko (įvaikio) ar vaikų (įvaikių), kuriam (kuriems) yra pripažinta tėvystė, materialinio išlaikymo arba teismas priteisia šiam vaikui (įvaikiui) ar šiems vaikams (įvaikiams) išlaikymą, išskyrus atvejį, kai asmenys augina vaiką, kuris gimė po nusikalstamos veikos (kaip jos pasekmė), ir pateikia tai patvirtinantį ikiteisminio tyrimo įstaigos, prokuratūros ar teismo išduotą dokumentą;*
  - *tėvystės nustatymo, vaiko (įvaikio) ar vaikų (įvaikių) išlaikymo priteisimo bylos nagrinėjimo teisme, bylos dėl tėvystės nustatymo sustabdymo teismui paskyrus ekspertizę dėl giminystės ryšio įrodymo ir (ar) prašymo dėl išmokų, mokamų pagal Vaikų išlaikymo išmokų įstatymą, mokėjimo nagrinėjimo laikotarpiu.*
  - *Asmenims, kurie nėra sudarę teismo patvirtintos sutarties dėl vaiko materialinio išlaikymo arba dėl išlaikymo ir (ar) tėvystės nustatymo nesikreipė į teismą arba kreipėsi, bet tėvystė nebuvo nustatyta ir (ar) išlaikymas nebuvo priteistas, arba pareiškimas paliktas nenagrinėtas, kompensacijos neskiriamos, o socialinę pašalpą turi teisę gauti tik vaikas (vaikai), išskyrus atvejį, kai asmenys augina vaiką, kuris gimė po nusikalstamos veikos (kaip jos pasekmė), ir pateikia tai patvirtinantį ikiteisminio tyrimo įstaigos, prokuratūros ar teismo išduotą dokumentą. Asmenys, auginantys vaiką, kuris gimė po nusikalstamos veikos (kaip jos pasekmė), ir pateikę*

tai patvirtinantį ikiteisminio tyrimo įstaigos, prokuratūros ar teismo išduotą dokumentą, turi teisę gauti socialinę pašalpą ir kompensacijas.

Kada bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo turi teisę gauti būsto šildymo išlaidų, išlaidų geriamajam vandeniui bei išlaidų karštam vandeniui kompensacijas (toliau - kompensacijos)?

Teisę į kompensacijas turi gyvenamąją vietą būste deklaravę arba būstą nuomojantys bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo, jei kreipimosi metu:

1. bendrai gyvenančių asmenų / asmens nuosavybės teise turimo turto vertė neviršija turto vertės normatyvo;
2. kiekvienas vyresnis kaip 18 metų bendrai gyvenantis asmuo, vienas gyvenantis asmuo arba vaikas nuo 16 iki 18 metų atitinka bent vieną iš piniginei socialinei paramai gauti nurodytų sąlygų;
3. įsiskolinusieji už būsto šildymą ir (ar) karštą vandenį, ir (ar) geriamąjį vandenį su energijos, kuro, vandens tiekėjais yra sudarę sutartį dėl dalies skolos apmokėjimo, kas mėnesį grąžinant ne daugiau kaip 20 procentų bendrai gyvenančių asmenų / asmens pajamų, arba teismas yra priteisęs apmokėti skolą.

Bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui, turintiems teisę į kompensaciją, kompensacijos skiriamos, jeigu laikotarpiu, už kurį kompensacijos apskaičiuojamos:

1. būsto šildymo išlaidos, kai būsto naudingasis plotas bei atskirų energijos ir kuro rūšių sąnaudos būstui šildyti ne didesni už nustatytus normatyvus, viršija 10 procentų skirtumo tarp bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens pajamų ir VRP bendrai gyvenantiems asmenims / asmeniui dydžio;
2. geriamojo vandens, kurio kiekis ne didesnis už nustatytą normatyvą, išlaidos viršija 2 procentus bendrai gyvenančių asmenų / asmens pajamų;
3. karšto vandens, kurio kiekis bei atskirų energijos ar kuro rūšių sąnaudos karštam vandeniui ne didesni už nustatytus normatyvus, išlaidos viršija 5 procentus bendrai gyvenančių asmenų / asmens pajamų.

Siekiantys gauti kompensacijas būstą nuomojantys bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo turi būti su nuomotoju raštu sudarę gyvenamųjų patalpų nuomos sutartį ir ją įregistravę viešame registre.

Asmuo, turintis teisę į kompensacijas deklaruotos gyvenamosios vietos ir nuomojamame būste, ar bendrai gyvenantys asmenys, deklaruojantys gyvenamąją vietą skirtinguose būstuose, privalo pasirinkti vieną iš būstų, už kurį būtų teikiamos kompensacijos.

Daugiabučio namo savininkai, kurie kreipiasi dėl būsto šildymo išlaidų kompensacijų, turi dalyvauti svarstant ir priimant sprendimą susirinkime dėl daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projekto įgyvendinimo pagal Vyriausybės patvirtintą daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programą ar ją atitinkančią savivaldybės patvirtintą programą, ir, jeigu toks sprendimas svarstomas ir priimamas, dalyvauti įgyvendinant šį projektą.

Koks socialinės pašalpos dydis?

1. Socialinės pašalpos dydis vienam gyvenančiam asmeniui, turinčiam teisę ją gauti, sudaro 100 procentų skirtumo tarp valstybės remiamų pajamų vienam gyvenančiam asmeniui (122 Eur) ir vidutinių vieno gyvenančio asmens pajamų per mėnesį.

2. Socialinės pašalpos dydis bendrai gyvenantiems asmenims, turintiems teisę ją gauti, taip pat ir tais atvejais, kai socialinė pašalpa skiriama tik vaikui (įvaikiui) ar vaikams (įvaikiams), įskaitant pilnamečius vaikus (įvaikius), kai jie mokosi pagal bendrojo ugdymo programą ir laikotarpiu nuo bendrojo ugdymo programos baigimo dienos iki tų pačių metų rugsėjo 1 dienos, sudaro:

- pirmam bendrai gyvenančiam asmeniui – 100 procentų skirtumo tarp valstybės remiamų pajamų dydžio vienam iš bendrai gyvenančių asmenų ir vidutinių bendrai gyvenančių asmenų pajamų vienam iš bendrai gyvenančių asmenų per mėnesį;
- antram bendrai gyvenančiam asmeniui – 80 procentų skirtumo tarp valstybės remiamų pajamų dydžio vienam iš bendrai gyvenančių asmenų ir vidutinių bendrai gyvenančių asmenų pajamų vienam iš bendrai gyvenančių asmenų per mėnesį;
- trečiam ir paskesniems bendrai gyvenantiems asmenims – 70 procentų skirtumo tarp valstybės remiamų pajamų dydžio vienam iš bendrai gyvenančių asmenų ir vidutinių bendrai gyvenančių asmenų pajamų vienam iš bendrai gyvenančių asmenų per mėnesį.

3. Bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui papildomai skiriama socialinė pašalpa, kurios dydis lygus 50 procentų socialinės pašalpos, mokėtos per praėjusius 6

mėnesius iki įsidarbinimo, vidutinio dydžio, už kiekvieną pagal darbo sutartį ar kitų darbo santykiams prilygintų teisinių santykių pagrindu dirbtą mėnesį, bet ne ilgiau kaip 12 mėnesių, jeigu:

- vienas gyvenantis asmuo ar bent vienas iš bendrai gyvenančių asmenų įsidarbina ir dirba ne mažiau kaip du trečdalius maksimalios darbo laiko trukmės arba dirba ne visą darbo laiką ir jam darbo užmokesčio apskaičiuojama ne mažiau už minimaliąją mėnesinę algą arba minimalųjį valandinį atlygį proporcingai dirbtam laikui arba atliktam darbui, bet ne daugiau už dvi minimaliąsias mėnesines algas ar du minimaliuosius valandinius atlygius proporcingai dirbtam laikui arba atliktam darbui;
- prieš įsidarbinimą asmenys buvo įsiregistravę Užimtumo tarnyboje ar kitos valstybės valstybinėje įdarbinimo tarnyboje ne trumpiau kaip 6 mėnesius iš eilės ir per šį laikotarpį nedirbo arba dirbo mažiau negu nustatyta įstatymo, arba dirbo užimtumo didinimo programoje numatytus darbus;
- bendrai gyvenantys asmenys buvo socialinės pašalpos gavėjai bent vieną mėnesį per paskutinius 3 mėnesius prieš įsidarbinimą;
- kiekvienas vyresnis kaip 18 metų bendrai gyvenantis asmuo arba vaikas (įvaikis) nuo 16 iki 18 metų atitinka bent vieną iš socialinei pašalpai gauti nurodytų sąlygų, kurioms esant bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo turi teisę į piniginę socialinę paramą;
- prašymas-paraiška skirti papildomą socialinės pašalpos dalį įsidarbinus pateiktas ne vėliau kaip per 12 mėnesių nuo įsidarbinimo.

4. Darbingo amžiaus darbingiems, bet nedirbantiems (taip pat savarankiškai nedirbantiems) asmenims, išskyrus žemiau norodytus atvejus, socialinės pašalpos dydis yra mažinamas:

- gavusiam (gavusiems) socialinę pašalpą nuo 12 mėnesių iki 24 mėnesių – 20 procentų;
- gavusiam (gavusiems) socialinę pašalpą nuo 24 mėnesių iki 36 mėnesių – 30 procentų;
- gavusiam (gavusiems) socialinę pašalpą nuo 36 mėnesių iki 48 mėnesių – 40 procentų;
- gavusiam (gavusiems) socialinę pašalpą nuo 48 mėnesių iki 60 mėnesių – 50 procentų;
- gavusiam (gavusiems) socialinę pašalpą ilgiau kaip 60 mėnesių – 50 procentų sumažinta socialinė pašalpa skiriama nepinigine forma, kol asmenys nedirbs (taip pat savarankiškai nedirbs) arba nedalyvaus savivaldybės administracijos organizuojamoje visuomenei naudingoje veikloje ir (ar)

savivaldybės administracijos parengtoje užimtumo didinimo programoje 12 mėnesių per paskutinius 24 mėnesius.

Darbingo amžiaus darbingiems, bet nedirbantiems (taip pat savarankiškai nedirbantiems) asmenims **socialinės pašalpos dydis nemažinimas** esant bent vienam iš šių atvejų, kai jie:

- nedirba dėl priežasčių, nurodytų įstatyme;
- socialinės pašalpos teikimo laikotarpiu negavo Užimtumo tarnybos ar kitos valstybės valstybinės įdarbinimo tarnybos pasiūlymo dirbti arba dalyvauti aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse;
- Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka dalyvauja savivaldybės administracijos organizuojamoje visuomenei naudingoje veikloje ir (ar) savivaldybės administracijos parengtoje užimtumo didinimo programoje.

Socialinės pašalpos mokėjimo laikotarpiai skaičiuojami sudedant laikotarpius, kuriais buvo mokama socialinė pašalpa. Jeigu asmenys dirbo (savarankiškai dirbo) arba dalyvavo savivaldybės administracijos organizuojamoje visuomenei naudingoje veikloje ir (ar) savivaldybės administracijos parengtoje užimtumo didinimo programoje 12 mėnesių per paskutinius 24 mėnesius, socialinės pašalpos mokėjimo laikotarpiai pradami skaičiuoti iš naujo nuo mėnesio, kurį šios aplinkybės atsirado, pirmos dienos.

Koks kompensacijų dydis?

Bendrai gyvenantiems asmenims / asmeniui kompensuojama:

- išlaidų už būsto naudingojo ploto, bet ne didesnio už nustatytą normatyvą, šildymą, atsižvelgiant į energijos ar kuro sąnaudas, bet ne didesnes už normatyvą, dalis, viršijanti 10 procentų skirtumo tarp bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens pajamų ir VRP bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui dydžio;
- išlaidų už geriamojo vandens kiekį, bet ne didesnę už normatyvą, dalis, viršijanti 2 procentus bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens pajamų;
- išlaidų už karštą vandenį, kurio kiekis bei atskirų energijos ar kuro rūšių sąnaudos karštam vandeniui ne didesni už normatyvus, dalis, viršijanti 5 procentus bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens pajamų.

Jeigu bendrojo naudojimo objekto valdytojas arba savivaldybės programos įgyvendinimo administratorius savivaldybės administracijai pateikia dokumentus, patvirtinančius, kad daugiabučio namo buto savininkas, kuris turi teisę į būsto šildymo išlaidų kompensaciją arba ją gauna, nedalyvavo susirinkime svarstant ir priimant sprendimą dėl daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projekto įgyvendinimo ir atsisakė dalyvauti įgyvendinant šį projektą, ir dėl šių asmenų veiksmų (neveikimo) daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projektas nebuvo pradėtas įgyvendinti, nuo kito mėnesio, už kurį skiriama būsto šildymo kompensacija, jo bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam daugiabučio namo buto savininkui skiriama kompensuojama būsto šildymo išlaidų dalis mažinama 50 procentų, o nuo kito šildymo sezono būsto šildymo išlaidų kompensacija neskiriama, bet ne ilgiau kaip 3 metų šildymo sezonus nuo šių aplinkybių atsiradimo.

Kur kreiptis dėl pašalpos ir kompensacijų?

Dėl socialinės pašalpos ir kompensacijų bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo turi kreiptis į deklaruotos gyvenamosios vietos savivaldybės arba savivaldybės, kurios teritorijoje yra įtraukti į gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą, administraciją, o jei bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo gyvenamosios vietos neturi ir neįtraukti į gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą, – į savivaldybės, kurios teritorijoje faktiškai gyvena, administraciją.

Būstą nuomojantys bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo dėl piniginės socialinės paramos kreipiasi į savivaldybės, kurios teritorijoje yra nuo nuomojamas būstas, administraciją.

Kokius dokumentus reikia pateikti?

Dokumentai, reikalingi socialinei pašalpai ir kompensacijoms gauti:

1. Asmens tapatybę patvirtinantis dokumentas;
2. Prašymas-paraiška piniginei socialinei paramai gauti;
3. Pažymos apie pajamas (gautas per 3 praėjusius mėnesius iki mėnesio, nuo kurio skiriama piniginė socialinė parama, arba mėnesio, nuo kurio prašoma skirti paramą), jei informacija nėra gaunama iš valstybės registru ir žinybinių registru bei valstybės informacinių sistemų;

4. Priklausomai nuo aplinkybių, kitos pažymos, reikalingos paramai skirti, jei informacija nėra gaunama iš valstybės registru ir žinybinių registru bei valstybės informacinių sistemų.

Kuriam laikotarpiui skiriama socialinė pašalpa ir kompensacijos?

1. Socialinė pašalpa skiriama 3 mėnesiams nuo mėnesio, kurį pateiktas prašymas – paraiška, pirmos dienos, jei kreipimosi ir sprendimo priėmimo metu bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo turi teisę į šią pašalpą.
2. Kompensacijos skiriamos 3 mėnesiams nuo mėnesio, kurį bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo įgijo teisę į kompensacijas, pirmos dienos, tačiau ne daugiau kaip už 2 praėjusius iki prašymo-paraiškos pateikimo mėnesius, jei kreipimosi ir sprendimo priėmimo metu, taip pat laikotarpiu, už kurį skiriamos kompensacijos, turėjo teisę jas gauti.
3. Socialinė pašalpa ir kompensacijos gali būti skiriamos trumpesniam negu 3 mėnesių laikotarpiui, jeigu yra žinomos priežastys, dėl kurių bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo per šį laikotarpį neteks teisės į paramą, arba šios paramos dydis pasikeis.
4. Socialinė pašalpa ir kompensacijos gali būti skiriamos ilgesniam negu 3 mėnesių laikotarpiui, jeigu nesikeičia bendrai gyvenančių asmenų sudėtis arba vieno gyvenančio asmens šeiminei padėtis, jų (jo) pajamos ir turtas.

Kokios pajamos įskaitomos į pajamas skiriant socialinę pašalpą ir kompensacijas?

Skiriant piniginę socialinę paramą, į bendrai gyvenančių asmenų / asmens pajamas įskaitomos šios bendrai gyvenančių asmenų ar vieno gyvenančio asmens gaunamos pajamos:

- pagal darbo sutartį arba kitų darbo santykiams prilygintų teisinių santykių pagrindu gautos pajamos, įskaitant dienpinigius, butpinigius, maistpinigius ir kitas pajamas (išskyrus asmenų iki 18 metų pajamas)

- autorinis atlyginimas, pajamos, gautos iš sporto veiklos, atlikėjo veiklos;
- pensijos, socialinio draudimo senatvės arba netekto darbingumo (invalidumo) pensijų priemokos (toliau - pensijos priemoka) ir (ar) pensijų išmokos (išskyrus senatvės ir netekto darbingumo (invalidumo) pensijų kompensuojamąją sumą, mokamą pagal Valstybinių socialinio draudimo senatvės ir netekto darbingumo (invalidumo) pensijų kompensavimo įstatymą, taip pat senatvės ir

valstybinių pensijų kompensuojamąją sumą, mokamą pagal Valstybinių socialinio draudimo senatvės pensijų ir valstybinių pensijų, sumažintų dėl draudžiamųjų pajamų turėjimo,

kompensavimo įstatymą), šalpos išmokos; dividendai; palūkanos;

- individualios įmonės savininko pajamos, gautos iš šios įmonės apmokestinto pelno, ir (ar) mažosios bendrijos narių, tikrosios ūkinės bendrijos ar komanditinės ūkinės bendrijos tikrųjų narių pajamos ir šių įmonių asmeniniams poreikiams gautos lėšų sumos;
- individualios veiklos pajamos, įskaitant pajamas, gautas verčiantis veikla pagal verslo liudijimą ir individualios veiklos vykdymo pažymą (išskyrus asmenų iki 18 metų pajamas);
- pajamos iš žemės ūkio veiklos (išskyrus pajamas iš žemės ūkio naudmenų, kurių bendras plotas neviršija 3 hektarų) ir pajamų dalis, gauta teikiant žemės ūkio ir miškininkystės paslaugas pagal žemės ūkio ir miškininkystės kvitą, viršijanti 1750 Eur per einamuosius kalendorinius metus;
- išmokos žemės ūkio veiklai;
- piniginės lėšos, gautos vaikui (įvaikiui) išlaikyti (alimentai);
- išmokos, mokamos pagal Vaikų išlaikymo išmokų įstatymą;
- socialinio pobūdžio pajamos (išskyrus vienkartines išmokas ir (ar) pašalpas, mokamas iš valstybės, Valstybinio socialinio draudimo fondo ar savivaldybių biudžetų, išmokas, mokamas pagal Užimtumo įstatymą ir (ar) iš Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo, darbdavio mokamas vienkartines išmokas ir (ar) pašalpas bei kas mėnesį gaunamas socialinio pobūdžio pajamas: transporto išlaidų kompensacijas neįgaliesiems; kompensacijas donorams; pagalbos pinigus, mokamus pagal Socialinių paslaugų įstatymą; išmoką vaikui, globos (rūpybos) išmokos tikslinį priedą, mokamus pagal Išmokų vaikams įstatymą; būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos mokesčių dalies kompensaciją, mokamą pagal Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymą; tikslines kompensacijas ir tikslinį priedą, mokamus pagal Tikslinių kompensacijų įstatymą);
- išeitinė išmoka, išmokama nutraukiant darbo sutartį;
- išeitinė išmoka atleidžiamam iš pareigų valstybės tarnautojui;
- ligos, profesinės reabilitacijos, motinystės, tėvystės, vaiko priežiūros išmokos, statutiniams valstybės tarnautojams (pareigūnams) ir krašto apsaugos sistemos kariams laikinojo nedarbingumo, nėštumo ir gimdymo atostogų, tėvystės atostogų ar atostogų vaikui prižiūrėti laikotarpiams išmokėtos išmokos;
- turtinės ar neturtinės žalos atlyginimas (įskaitant vienkartinę netekto darbingumo

kompensaciją);

- turto pardavimo pajamos (išskyrus pajamas, įskaitomas į turtą)
- pajamos už kilnojamojo ar nekilnojamojo daikto nuomą;
- loterijų ar kitų žaidimų laimėjimai, prizai;
- visų rūšių stipendijos (išskyrus stipendijas ir kitą materialinę paramą, teikiamą aukštųjų mokyklų pirmosios, antrosios pakopų, vientisųjų ir laipsnio nesuteikiančių studijų (išskyrus rezidentūros studijų studentus) studentams, studijuojantiems pagal dieninės, nuolatinės ar išėstinės studijų formų programas (išskyrus asmenis, pakartotinai studijuojančius pagal tos pačios ar žemesnės pakopos studijų programas ir laipsnio nesuteikiančių studijų programas, jeigu daugiau kaip pusę tos studijų programos kreditų jie įgijo valstybės biudžeto lėšomis), ir stipendijas bei kitą materialinę paramą, teikiamą profesinio mokymo įstaigų mokiniams, kurie mokosi pagal profesinio mokymo programą pirmajai kvalifikacijai įgyti, ir stipendiją, mokamą bedarbiams, kurie dalyvauja profesinio mokymo ar įdarbinimo pagal pameistrystės darbo sutartį priemonėse, stažuotėje);
- gautos (negrąžintos) paskolos ar jų dalis (išskyrus paskolas ar jų dalis, įskaitomas į turtą, aukštųjų mokyklų studentams teikiamas valstybės paskolas arba valstybės remiamas paskolas, kreditus būstui atnaujinti (modernizuoti), jeigu daugiabučio namo butų savininkai įgyvendino ar įgyvendina valstybės ir (ar) savivaldybės remiamą daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projektą, ir gautas (negrąžintas) paskolas nekilnojamajam turtui pirkti (statyti);
- gautos dovanų, paveldėtos arba kitos faktiškai gaunamos piniginės lėšos (išskyrus piniginių lėšų dalį, gautą per laikotarpį, už kurį pajamos apskaičiuojamos, neviršijančią 1 valstybės remiamų pajamų dydžio, ir pinigines lėšas, kuriomis kompensuojamos patirtos ir dokumentais pagrįstos su visuomenei naudinga veikla (savanoriška veikla ir pan.) susijusios išlaidos, ir labdarą piniginėmis lėšomis).

Apskaičiuojant vidutines mėnesio pajamas, į bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens pajamas **neįskaitoma dalis pajamų, gautų pagal darbo sutartį arba kitų darbo santykiams prilygintų teisinių santykių pagrindu, ir dalis pajamų, gautų vykdant individualią veiklą:**

- 15 procentų – bendrai gyvenantiems asmenims, neauginantiems vaikų (įvaikių), arba vienam gyvenančiam asmeniui;

- 20 procentų – bendrai gyvenantiems asmenims, auginantiems vieną ar du vaikus (įvaikius);
- 25 procentai – bendrai gyvenantiems asmenims, auginantiems tris ar daugiau vaikų (įvaikių);
- 30 procentų – asmenims, vieniems auginantiems vieną ar du vaikus (įvaikius);
- 35 procentai – asmenims, vieniems auginantiems tris ar daugiau vaikų (įvaikių).

Pajamos imamos išskaičius gyventojų pajamų mokestį, valstybinio socialinio draudimo ir privalomojo sveikatos draudimo įmokas.

Piniginės lėšos vaikui išlaikyti (alimentai) į jas mokančio asmens pajamas neįskaitomos.

Skiriant socialinę pašalpą, į bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens pajamas neįskaitoma gauta socialinė pašalpa, taip pat papildomai mokama socialinė pašalpa, ir kompensacijos.

Skiriant kompensacijas, socialinė pašalpa, išskyrus papildomai mokamą socialinę pašalpą, į bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens pajamas įskaitoma, o kompensacijos – neįskaitomos.

Kaip apskaičiuojamos vidutinės bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens pajamos socialinei pašalpai ir kompensacijoms gauti?

1. Pajamos socialinei pašalpai gauti apskaičiuojamos:

- pagal vidutines 3 mėnesių, praėjusių iki mėnesio, nuo kurio skiriama parama, pajamas;
- pagal mėnesio, nuo kurio skiriama socialinė pašalpa, pajamas, jeigu bent vieno iš bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens pajamų šaltinis, palyginti su 3 praėjusiais mėnesiais, pasikeitė arba tą mėnesį, nuo kurio skiriama socialinė pašalpa, yra gauta vienkartinė išmoka (premija, vienkartinė netekto darbingumo kompensacija, išeitinė išmoka, išmokėta nutraukus darbo sutartį, išeitinė išmoka atleidžiamam iš pareigų valstybės tarnautojui ir kitos faktiškai gautos vienkartinės pajamos, išskyrus kompensaciją už nepanaudotas atostogas) ar iš karto už 2 ir daugiau mėnesių išmokėtos kas mėnesį gaunamos pajamos arba pasikeitė bendrai gyvenančių asmenų sudėtis ar vieno gyvenančio asmens šeiminei padėtis.

Minėta tvarka netaikoma, jeigu per 3 praėjusius mėnesius iki mėnesio, nuo kurio skiriama socialinė pašalpa, buvo gauta vienkartinė išmoka ar iš karto už 2 ir daugiau mėnesių išmokėtos kas mėnesį gaunamos pajamos.

2. Pajamų kompensacijoms gauti apskaičiavimas:

- kompensacijos apskaičiuojamos pagal visų bendrai gyvenančių asmenų vidutinių mėnesio pajamų dalį, tenkančią būste gyvenamąją vietą deklaravusiems ar būstą nuomojantiems bendrai gyvenantiems asmenims, arba pagal gyvenamąją vietą deklaravusio ar būstą nuomojančio vieno gyvenančio asmens vidutines mėnesio pajamas.
- Socialinę pašalpą gaunantiems bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui kompensacijos apskaičiuojamos pagal pajamas, kurios paskutinį kartą buvo nurodytos skiriant socialinę pašalpą, įskaitant pagal šias pajamas paskirtos socialinės pašalpos dydį, ir skiriamos paskirtos socialinės pašalpos laikotarpiui.
- Jeigu viename būste gyvenamąją vietą yra deklaravę ar būstą nuomojasi bendrai gyvenantys asmenys ir vienas gyvenantis asmuo ir (arba) dvi ar daugiau bendrai gyvenančių asmenų grupių, ir (arba) du ar daugiau vienu gyvenančių asmenų, kurie už komunalines paslaugas atsiskaito pagal vieną sąskaitą (atsiskaitomąją knygelę), visų būste gyvenamąją vietą deklaravusių ar būstą nuomojančių asmenų vidutinės mėnesio pajamos apskaičiuojamos sudedant kiekvienos bendrai gyvenančių asmenų grupės šiame būste gyvenamąją vietą deklaravusiems ar būstą nuomojantiems bendrai gyvenantiems asmenims tenkančią vidutinių mėnesio pajamų dalį ir (arba) vienu gyvenančių asmenų vidutines mėnesio pajamas, prieš tai atėmus jiems (jam) tenkančių VRP dydį.
- Jeigu viena iš būste gyvenančių bendrai gyvenančių asmenų grupių /asmenų, už komunalines paslaugas atsiskaitančių pagal vieną sąskaitą (atsiskaitomąją knygelę), neturi teisės į kompensacijas, teisės į kompensacijas neturi nė viena iš šių bendrai gyvenančių asmenų grupių / asmenų.

Kokie normatyvai taikomi kompensacijoms apskaičiuoti?

1. Naudingojo būsto ploto normatyvas būste gyvenamąją vietą deklaravusiems arba būstą nuomojantiems asmenims:

- 50 kvadratinių metrų vienam gyvenančiam asmeniui;
- 38 kvadratiniai metrai pirmam bendrai gyvenančiam asmeniui;
- 12 kvadratinių metrų antram bendrai gyvenančiam asmeniui;
- 10 kvadratinių metrų trečiam ir kiekvienam paskesniai bendrai gyvenančiam asmeniui.

2. Karšto vandens normatyvas būste gyvenamąją vietą deklaravusiems arba būstą nuomojantiems asmenims:

- 1,5 kubinio metro pirmam bendrai gyvenančiam asmeniui arba vienam gyvenančiam asmeniui per mėnesį;
- 1 kubinis metras antram bendrai gyvenančiam asmeniui per mėnesį;
- 0,5 kubinio metro trečiam ir kiekvienam paskesniai bendrai gyvenančiam asmeniui per mėnesį.

3. Geriamojo vandens normatyvas būste gyvenamąją vietą deklaravusiems arba būstą nuomojantiems asmenims:

- kai karštam vandeniui paruošti naudojama centralizuotai tiekiamą šilumą:
  - 2 kubiniai metrai pirmam bendrai gyvenančiam asmeniui arba vienam gyvenančiam asmeniui per mėnesį;
  - 1,5 kubinio metro antram bendrai gyvenančiam asmeniui per mėnesį;
  - 1 kubinis metras trečiam ir kiekvienam paskesniai bendrai gyvenančiam asmeniui per mėnesį;
- kai karštam vandeniui paruošti naudojamos kitos energijos ar kuro rūšys:
  - 3,5 kubinio metro pirmam bendrai gyvenančiam asmeniui arba vienam gyvenančiam asmeniui per mėnesį;
  - 2,5 kubinio metro antram bendrai gyvenančiam asmeniui per mėnesį;
  - 1,5 kubinio metro trečiam ir kiekvienam paskesniai bendrai gyvenančiam asmeniui per mėnesį.

Kas įskaitoma į turtą skiriant socialinę pašalpą ir kompensacijas?

Skiriant socialinę pašalpą ir kompensacijas, į turtą įskaitomas šis bendrai gyvenančių asmenų /asmens nuosavybės teise turimas turtas:

- statiniai, tarp jų ir nebaigti statyti statiniai;
- privalomos registruoti transporto priemonės;

- privaloma registruoti žemės ūkio technika;
- žemė, įskaitant užimtą miško ir vandens telkinių;
- gyvuliai, paukščiai, žvėreliai, bičių šeimos, jeigu jų bendra vertė viršija 1160 Eur;
- akcijos, obligacijos, vekseliai ir kiti vertybiniai popieriai, pajai, jeigu jų bendra vertė viršija 580 Eur;
- meno kūriniai, brangakmeniai, juvelyriniai dirbiniai, taurieji metalai, kurių vieneto vertė viršija 580 Eur;
- piniginės lėšos, turimos bankuose, kitose kredito įstaigose ir ne bankuose bei ne kitose kredito įstaigose, jeigu jų bendra suma viršija 580 Eur, išskyrus gautą vaikui (įvaikiui) išlaikyti priteistą konkrečią pinigų sumą;
- gautos (negrąžintos) paskolos ar jų dalis, jeigu jų bendra suma viršija 580 Eur, išskyrus aukštųjų mokyklų studentams teikiamas valstybės paskolas arba valstybės remiamas paskolas, kreditus būstui atnaujinti (modernizuoti), jeigu daugiabučio namo butų savininkai įgyvendino ar įgyvendina valstybės ir (ar) savivaldybės remiamą daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projektą, ir gautas (negrąžintas) paskolas nekilnojamajam turtui pirkti (statyti);
- kitiems asmenims paskolintos (negrąžintos) piniginės lėšos ar jų dalis, jeigu jų bendra suma viršija 580 Eur;
- valstybės kompensacijos už valstybės išperkamą nekilnojamąjį turtą ir atkuriamos santaupos bei kitos atkuriamos lėšos.

Į bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens turtą įskaitoma per pinigines socialinės paramos teikimo laikotarpį, praėjusį nuo paskutinio duomenų apie turtą pateikimo, perleisto nuosavybėn kitam asmeniui turto arba jo dalies vertė, kuri nenurodoma kaip bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens nuosavybėn įsigyto naujo turto vertė ar gautos pinigines lėšos.

Kaip apskaičiuojama turimo turto vertė?

Savo turimą turtą pareiškėjas pirmiausia turi nurodyti prašyme-paraiškoje.

Viso turimo turto vertė apskaičiuojama savivaldybėje sumuojant visų bendrai gyvenančių asmenų turimą turtą: įregistruotų pastatų, sodo namelių, žemės sklypų vertes (jos gaunamos savivaldybėje

iš valstybės įmonės Registrų centras), gyvulių, paukščių, žvėrelių ir bičių šeimų vertes (jei jos viršija 1160 Eur), apskaičiuotas savivaldybėje pagal specialią skaičiuoklę, ir paties pareiškėjo prašymo-paraiškos lentelėse nurodyto turto vertes.

Kaip nustatomas turto vertės normatyvas?

- kiekvieno tipo (būsto ir žemės ploto) **nekilnojamojo turto vertės normatyvas** bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui nustatomas atitinkamo tipo nekilnojamojo turto ploto normatyvą dauginant iš prašymą-paraišką pateikusio asmens deklaruotos gyvenamosios vietos ar vietos, kurioje nuomojamas būstas, nekilnojamojo to tipo turto ploto vieneto normatyvinės vertės, o kai neturi gyvenamosios vietos, – savivaldybės, kurios teritorijoje gyvena, nekilnojamojo to tipo turto ploto vieneto žemiausios normatyvinės vertės.
- kiekvieno tipo nekilnojamojo turto ploto vieneto normatyvinę vertę nustato ir valstybės įmonės Registrų centro interneto svetainėje skelbia valstybės įmonė Registrų centras pagal kiekvienų metų sausio 1 dieną vidutines nekilnojamojo turto rinkos vertes Lietuvos miestuose ir savivaldybių centruose bei kitose savivaldybių teritorijose.
- **Nekilnojamojo turto vertės normatyvas** bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui apskaičiuojamas sudedant abiejų tipų (būsto ir žemės ploto) nekilnojamojo turto normatyvines vertes.
- **Kilnojamojo turto, vertybinių popierių ir pajų vertės normatyvas** bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui apskaičiuojamas sudedant 20 valstybės remiamų pajamų dydžius vienam, vyresniam kaip 18 metų, bendrai gyvenančiam asmeniui arba vienam gyvenančiam asmeniui, 15 valstybės remiamų pajamų dydžių kiekvienam kitam, vyresniam kaip 18 metų, bendrai gyvenančiam asmeniui ir 10 valstybės remiamų pajamų dydžių kiekvienam vaikui (įvaikiui) iki 18 metų.
- **Piniginių lėšų normatyvas** bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui apskaičiuojamas sudedant 15 valstybės remiamų pajamų dydžius vienam, vyresniam kaip 18 metų, bendrai gyvenančiam asmeniui arba vienam gyvenančiam asmeniui, 10 valstybės remiamų pajamų dydžių kiekvienam kitam, vyresniam kaip 18 metų, bendrai gyvenančiam asmeniui ir 5 valstybės remiamų pajamų dydžius kiekvienam vaikui (įvaikiui) iki 18 metų.

Turto vertės normatyvas bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui apskaičiuojamas sudedant nekilnojamojo turto vertės normatyvą ir kilnojamojo turto, piniginių lėšų, vertybinių popierių bei pajų vertės normatyvą.

Kokio dydžio yra nekilnojamojo turto normatyvai?

Būsto ploto normatyvas bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui yra 60 kvadratinų metrų naudingojo būsto ploto vienam iš jame gyvenamąją vietą deklaravusių arba būstą nuomojančių bendrai gyvenančių asmenų arba vienam gyvenančiam asmeniui, pridodant po 15 kvadratinų metrų kiekvienam kitam bendrai gyvenančiam asmeniui.

Kokios dydžio yra žemės sklypų normatyvai?

Žemės sklypo normatyvai bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui, atsižvelgiant į turimos žemės rūšį, yra:

- kitos paskirties (naudojimo būdo – gyvenamosios teritorijos) žemės:
- miestuose – 6 arai, miesteliuose ir kaimuose – 25 arai;
- žemės ūkio paskirties (naudojimo būdo – mėgėjų sodo žemės sklypai ir sodininkų bendrijų bendrojo naudojimo žemės sklypai) žemės – 6 arai;
- žemės ūkio paskirties, įskaitant miško medynus (išskyrus naudojimo būdo – mėgėjų sodo žemės sklypus ir sodininkų bendrijų bendrojo naudojimo žemės sklypus), konservacinės, įskaitant miško medynus, vandens ūkio ir miškų ūkio paskirties, įskaitant miško medynus, žemės: miestuose – 6 arai, miesteliuose – 25 arai, kaimuose – 3 hektarai.

Jeigu bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo turi du ir daugiau ne tos pačios paskirties žemės sklypų, taikomas vienos paskirties didžiausios vertės žemės ploto normatyvas. Jei bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens turimo turto vertė yra mažesnė nei apskaičiuotas turto vertės normatyvas, jie/jis turi teisę gauti piniginę socialinę paramą.

Kokiais kitais atvejais gali būti skiriama piniginė socialinė parama?

Patikrinus bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens gyvenimo sąlygas ir surašius buitį ir gyvenimo sąlygų patikrinimo aktą, savivaldybei suteikta teisė:

- skirti socialinę pašalpą, jeigu bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens pajamos yra mažesnės už valstybės remiamas pajamas bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui, tačiau bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo neatitinka įstatyme nustatytų reikalavimų;
- skirti kompensacijas, jeigu išlaidos už būsto šildymą, už faktinį geriamojo vandens ir (ar) karšto vandens kiekį atitinka įstatymo nustatytus kompensuojamus dydžius, tačiau bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo neatitinka įstatymo nustatytų reikalavimų;
- skirti būsto šildymo išlaidų kompensaciją už didesnę, negu nustatyta įstatyme, naudingojo būsto ploto normatyvą;
- skirti socialinę pašalpą ir kompensacijas bendrai gyvenantiems asmenims, kurie nėra sudarę teismo patvirtintos sutarties dėl vaiko (įvaikio) materialinio išlaikymo arba dėl išlaikymo ir (ar) tėvystės nustatymo nesikreipė į teismą arba dėl išlaikymo ir (ar) tėvystės nustatymo kreipėsi į teismą, bet tėvystė nebuvo nustatyta ir (ar) išlaikymas nebuvo priteistas arba pareiškimas paliktas nenagrinėtas;
- skirti socialinę pašalpą bendrai gyvenantiems asmenims, santuokos nutraukimo bylos nagrinėjimo metu esant ginčui, atskirai;
- skirti socialinę pašalpą, jeigu bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens vidutinės pajamos per mėnesį ne daugiau kaip 50 procentų viršija valstybės remiamas pajamas, ir bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo atitinka nustatytus reikalavimus: vienam gyvenančiam asmeniui ir dviem bendrai gyvenantiems asmenims – 25 procentų valstybės remiamų pajamų dydžio; trimis ir keturiems bendrai gyvenantiems asmenims – 50 procentų valstybės remiamų pajamų dydžio; penkiems ir daugiau – 70 procentų valstybės remiamų pajamų dydžio.
- skirti būsto šildymo išlaidų kompensaciją vienam gyvenančiam asmeniui ar bendrai gyvenantiems asmenims, jeigu jie deklaruoja gyvenamąją vietą jų nuosavybės teise turimame būste arba nuomojasi būstą, kuris Nekilnojamojo turto registre nėra įregistruotas kaip gyvenamosios patalpos arba atskira gyvenamoji patalpa, kai bendraturčių nuosavybės teisės dalys nėra nustatytos;
- skirti būsto šildymo išlaidų kompensaciją, jeigu daugiabučio namo buto savininkas, kuris kreipiasi dėl būsto šildymo išlaidų kompensacijos, nedalyvauja svarstant ir priimant sprendimą susirinkime dėl daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projekto įgyvendinimo ir, jeigu toks sprendimas svarstomas ir priimamas, nedalyvauja įgyvendinant šį projektą;
- skirti socialinę pašalpą ir kompensacijas vienam gyvenančiam asmeniui ar bendrai gyvenantiems asmenims, kai jiems pinigine socialine parama neskiriama, nes vienas gyvenantis asmuo arba

vienas iš bendrai gyvenančių asmenų laikotarpiu, už kurį buvo skiriama ir (ar) mokama pinigine socialinė parama, nutraukė registraciją Užimtumo tarnyboje ar kitos valstybės valstybinėje įdarbinimo tarnyboje;

- skirti pinigine socialinę paramą kaip vienam gyvenančiam asmeniui pilnamečiui vaikui (įvaikiui) iki 24 metų, kuris mokosi pagal bendrojo ugdymo programą ar pagal formaliojo profesinio mokymo programą arba studijuoja aukštojoje mokykloje (įskaitant akademinį atostogų dėl ligos ar nėštumo laikotarpį), kai mirė vienas iš jo tėvų (tėvių).

KITA SOCIALINĖ PARAMA

Savivaldybės tarybos nustatyta tvarka iš savivaldybės biudžeto lėšų socialinė parama gali būti skiriama ir kitais atvejais (skiriama vienkartinė, tikslinė, periodinė, sąlyginė pašalpa; apmokama skola už būstą; kompensuojamos išlaidos už didesnę karšto ir geriamojo vandens kiekį, negu šiame įstatyme nustatytas normatyvas; kompensuojamos šiame įstatyme nenurodytos būsto išlaikymo išlaidos ir kita). Socialinė parama skiriama skurdo, benamystės, ligos, neįgalumo, stichinės nelaimės ir kitais atvejais. Paramos dydį bei skyrimo tvarką nustato savivaldybės.

Valstybės parama apmokant kreditą ir palūkanas

Bendrai gyvenantys asmenys ar vienas gyvenantis asmuo turi teisę į kreditą, paimto daugiabučiame namui atnaujinti (modernizuoti), ir palūkanų apmokėjimą šildymo ir nešildymo sezono metu, jeigu daugiabučio namo butų savininkai įgyvendino ar įgyvendina valstybės ir (ar) savivaldybės remiamą daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projektą ir jei jie turi teisę į būsto šildymo išlaidų kompensaciją.

Teisė į būsto šildymo išlaidų kompensaciją, apmokant kreditą ir palūkanas, nustatoma taikant būsto naudingąjį plotą, bet ne didesnę už Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatyme nustatytą būsto naudingojo ploto normatyvą. Nustatant teisę į kreditą ir palūkanų apmokėjimą šildymo ir nešildymo sezono metu, vadovaujasi Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos skelbiamais vidutiniais energijos ar kuro sąnaudų normatyvais, esant standartinėms (nekoreguotoms) sąlygoms, ir energijos ar kuro kainomis, galiojančiomis tą mėnesį, kurį šeima ar vienas gyvenantis asmuo kreipiasi į savivaldybės administraciją dėl kredito, paimto daugiabučiame namui atnaujinti (modernizuoti), ir palūkanų apmokėjimo.

Kreditas ir palūkanos apmokamos per kredito sutartyje nustatytą kredito grąžinimo laikotarpį juos pervedant bendrojo naudojimo objektų valdytojui teisės aktų nustatyta tvarka.

Piniginės socialinės paramos teikimas vykdant savarankiškąją savivaldybių funkciją

1. Nuo 2015 m. sausio 1 d. visos 60 savivaldybių piniginę socialinę paramą (ir socialinę pašalpa, ir būsto šildymo išlaidų, geriamojo ir karšto vandens išlaidų kompensacijas) teikia vykdydamos savarankiškąją savivaldybių funkciją.
2. Vykdamas savarankiškąją savivaldybių funkciją, piniginę socialinę paramą (ir socialinę pašalpa, ir būsto šildymo išlaidų, geriamojo ir karšto vandens išlaidų kompensacijas) teikiama vadovaujantis Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatyme (toliau – PSP įstatymas) nustatytais piniginės socialinės paramos teikimo principais.
3. Išimtinė savivaldybės tarybos kompetencija – tvirtina piniginės socialinės paramos teikimo tvarkos aprašą, kuriame nustato:
  - piniginės socialinės paramos skyrimo ir mokėjimo tvarką;
  - pagrindus, kai socialinė parama skiriama kitais PSP įstatyme nenumatytais atvejais ir kuriems esant ši parama didinama, mažinama, skiriama ne visiems bendrai gyvenantiems asmenims, sustabdomas, nutraukiamas ar atnaujinamas jos mokėjimas;
  - bendruomeninių organizacijų ir (ar) religinių bendruomenių, ir (ar) religinių bendrijų, ir (ar) kitų nevyriausybinių organizacijų atstovų ir (ar) gyvenamosios vietovės bendruomenės narių, ir (ar) seniūnaičių, ir (ar) kitų suinteresuotų asmenų pasitelkimo dalyvauti svarstant klausimus dėl piniginės socialinės paramos skyrimo tvarką bei jų teises ir pareigas.

Kam galima apskųsti savivaldybės sprendimą dėl piniginės socialinės paramos skyrimo?

Sprendimas dėl piniginės socialinės paramos skyrimo ar neskyrimo gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka (administracinių ginčų komisijai, administraciniam teismui).

Paramos mirties atveju rūšys

Nustatomos dvi paramos mirties atveju rūšys:

1. laidojimo pašalpa;

2. parama užsienyje mirusių (žuvusių) Lietuvos Respublikos piliečių palaikams parvežti į Lietuvos Respubliką (toliau – parama palaikams parvežti).

Laidojimo pašalpa

Vienkartinė **8 bazinių socialinių išmokų dydžių** (304 Eur) laidojimo pašalpa mokama mirusįjį asmenį laidojančiam asmeniui, kai miręs:

1. Lietuvos Respublikos pilietis;
2. Lietuvos Respublikoje gyvenęs užsienietis, turėjęs Lietuvos Respublikos ilgalaikio gyventojų leidimą gyventi Europos Sąjungoje;
3. Lietuvos Respublikoje gyvenęs užsienietis, kuriam leidimas laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje buvo išduotas kaip ketinančiam dirbti Lietuvos Respublikoje aukštos profesinės kvalifikacijos reikalaujantį darbą;
4. Lietuvos Respublikoje gyvenęs asmuo, kuriam buvo suteiktas prieglobstis Lietuvos Respublikoje;
5. Asmuo, kuriam vadovaujantis Europos Sąjungos socialinės apsaugos sistemų koordinavimo reglamentais turi būti taikomas šis įstatymas;
6. Lietuvos Respublikoje gyvenęs užsienietis, kuriam buvo išduotas leidimas laikinai gyventi ir leista dirbti Lietuvos Respublikoje ir kuris iki mirties dirbo Lietuvos Respublikoje arba anksčiau dirbo ne trumpesnę kaip 6 mėnesių laikotarpį ir buvo įsiregistravęs teritorinėje darbo biržoje kaip bedarbis;
7. Europos Sąjungos valstybės narės ar Europos ekonominei erdvei priklausančios Europos laisvos prekybos asociacijos valstybės narės pilietis ir jo šeimos narys, kuriam buvo išduoti dokumentai, patvirtinantys ar suteikiantys teisę gyventi Lietuvos Respublikoje;
8. Lietuvos Respublikoje gyvenusiam užsieniečiui, kuriam buvo išduotas leidimas dirbti sezoninį darbą Lietuvos Respublikoje;
9. Lietuvos Respublikoje gyvenusiam užsieniečiui, kuriam buvo išduotas leidimas laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje kaip perkeltiems įmonės viduje.

Laidojimo pašalpa taip pat mokama, kai anksčiau minėtų asmenų vaikas gimsta negyvas.

Laidojimo pašalpa **nemokama**, kai laidojama valstybės biudžeto ar savivaldybių biudžetų lėšomis.

Parama palaikams parvežti

Parama palaikams parvežti yra lygi faktinėms palaikų parvežimo į Lietuvos Respubliką išlaidoms, bet neturi viršyti **54 bazinių socialinių išmokų dydžių** (2052 Eur).

Palaikų parvežimą organizavęs fizinis asmuo turi teisę į paramą palaikams parvežti, jeigu kreipimosi ir sprendimo priėmimo metu jo vidutinės pajamos, kai jis yra vienas gyvenantis asmuo, arba vienam asmeniui, kai jis yra vienas iš bendrai gyvenančių asmenų, tenkančios vidutinės pajamos, nurodytos Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo 17 straipsnio 1 dalyje ir apskaičiuotos pagal nurodyto įstatymo 18 straipsnį, per mėnesį yra mažesnės negu 3 valstybės remiamų pajamų dydžiai (366 Eur).

Parama palaikams parvežti neteikiama parvežti valstybės tarnautojų, valstybės pareigūnų, valstybės politikų ir karių, kurie žuvo arba mirė užsienyje dėl priežasčių, susijusių su tarnybinių pareigų atlikimu, ir kursantų, mirusių dėl priežasčių, susijusių su profesiniu ar įvadiniu mokymu, palaikus, kurių palaikų parvežimo į Lietuvos Respubliką išlaidos apmokamos valstybės lėšomis.

Dokumentai, reikalingi paramai mirties atveju gauti:

1. asmens, turinčio teisę gauti paramą, tapatybę patvirtinantis dokumentas;
2. prašymas paramai mirties atveju gauti;
3. medicininis mirties liudijimas (tais atvejais, kai vaikas gimė negyvas – medicininis perinatalinės mirties liudijimas), jeigu asmens mirtis neįregistruota Lietuvos Respublikos gyventojų registre;
4. kai kreipiamasi dėl paramos palaikams parvežti – ir dokumentai, įrodantys patirtas palaikų parvežimo į Lietuvos Respubliką išlaidas, bei dokumentai apie bendrai gyvenančių asmenų ar vieno gyvenančio asmens gautas pajamas, jeigu informacija negali būti gaunama iš valstybės registru ir žinybinių registru bei valstybės informacinių sistemų.

*Dokumentų pateikti nereikia, jeigu pareiškėjo prašyme skirti išmoką nurodyti duomenys yra Lietuvos Respublikos gyventojų registre ar kituose registruose ar valstybės informacinėse sistemose.

Kas, kur ir kada gali kreiptis dėl paramos mirties atveju?

Laidojantis asmuo **dėl laidojimo pašalpos** turi kreiptis į savivaldybės administraciją pagal mirusio asmens buvusią deklaruotą gyvenamąją vietą, o jeigu jo gyvenamoji vieta nebuvo deklaruota – paskutinę buvusią gyvenamąją vietą, arba pagal savo deklaruotą gyvenamąją vietą ne vėliau kaip per 12 mėnesių nuo teisės į laidojimo pašalpą atsiradimo dienos.

Palaikų parvežimą organizavęs fizinis asmuo **dėl paramos palaikams parvežti** turi kreiptis į savivaldybės administraciją pagal mirusio asmens buvusią deklaruotą gyvenamąją vietą, o jeigu jo gyvenamoji vieta nebuvo deklaruota – paskutinę buvusią gyvenamąją vietą, arba pagal savo deklaruotą gyvenamąją vietą ne vėliau kaip per 12 mėnesių nuo teisės į paramą palaikams parvežti atsiradimo dienos.

Prašymas gali būti pateiktas asmeniškai, paštu arba elektroniniu būdu, kai valstybės elektroninės valdžios sistemoje teikiama elektroninė paslauga. Jeigu prašymas siunčiamas paštu arba elektroniniu būdu, prie prašymo turi būti pridedamos visų reikiamų dokumentų kopijos, patvirtintos teisės aktų nustatyta tvarka.

Paramos mirties atveju skyrimas ir mokėjimas

Dėl laidojimo pašalpos:

1. Sprendimas dėl laidojimo pašalpos skyrimo turi būti priimtas ir nurodyta pašalpa laidojančiam asmeniui išmokėta ne vėliau kaip per 24 valandas nuo prašymo ir visų reikalingų laidojimo pašalpai gauti dokumentų (duomenų) gavimo savivaldybės administracijoje dienos, kai prašymas pateikiamas per 10 darbo dienų nuo teisės į laidojimo pašalpą atsiradimo dienos.
2. Kai laidojantis asmuo dėl laidojimo pašalpos kreipiasi vėliau negu per 10 darbo dienų nuo teisės į laidojimo pašalpą atsiradimo dienos, sprendimas dėl laidojimo pašalpos skyrimo turi būti priimtas ir laidojimo pašalpa išmokėta per vieną mėnesį nuo prašymo ir visų reikalingų

laidojimo pašalpai gauti dokumentų (duomenų) gavimo savivaldybės administracijoje dienos.

Dėl paramos palaikams parvežti:

Sprendimas dėl paramos palaikams parvežti skyrimo turi būti priimtas ir nurodyta parama palaikų parvežimą organizavusiam fiziniam asmeniui turi būti išmokėta ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo prašymo ir visų dokumentų gavimo dienos.

Prašymą pateikęs asmuo apie priimtą sprendimą dėl paramos mirties atveju skyrimo yra informuojamas prašyme nurodytu informavimo būdu ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos, išskyrus atvejį, kai laidojimo pašalpa paskirta ir išmokėta per 24 valandas. Jeigu parama mirties atveju neskiriama, sprendime nurodoma neskyrimo priežastis, jo apskundimo tvarka, pateikti dokumentai grąžinami prašymą pateikusiam asmeniui, o paramą mirties atveju skiriančioje savivaldybės institucijoje paliekamos šių dokumentų kopijos.

Daugiau informacijos apie piniginę socialinę paramą rasite:

Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymas (Žin., 2003, Nr. 73-3352; 2011, Nr. 155-7353);

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos finansų ministro 2009 m. birželio 2 d. įsakymas Nr. A1-369/1K-174 „Dėl Nepasiturinčių gyventojų, kurie kreipėsi dėl piniginės socialinės paramos, turto vertės nustatymo metodikos patvirtinimo“ (Žin., 2009, Nr. 69-2810);

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2012 m. vasario 24 d. įsakymas Nr. D1-174/A1-116 „Dėl kredito, paimto daugiabučiam namui atnaujinti (modernizuoti), ir palūkanų apmokėjimo už asmenis, turinčius teisę į būsto šildymo išlaidų kompensaciją, tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2012, Nr. 26-1203);

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2005 m. birželio 27 d. įsakymas Nr. A1-183 „Dėl kai kurių socialinei paramai gauti reikalingų formų patvirtinimo“ (Žin., 2005, Nr. 81-2986);

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2012 m. gegužės 24 d. įsakymas Nr. A1-255 „Dėl telkimo visuomenei naudingai veiklai atlikti tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2012, Nr. 60-3042).